



Verkställighet för socialpsykiatri

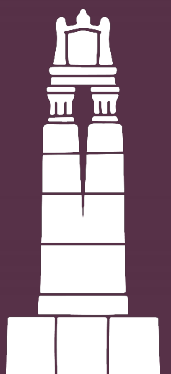
Styrdokument

Datum och paragraf: 2025-12-02

Beslutsfattare: Områdeschefer LSS

Dokumentansvarig: Områdeschefer LSS

Verkställighet för socialpsykiatrin





Verkställighet för socialpsykiatri

Innehållsförteckning

Inledning	4
Syfte	4
Ansvar	5
Metod	5
Aktualisera insats	6
Inkommit uppdrag.....	6
Uppstartsmöte	6
Genomförandeplan	7
Genomförande av insats	7
Dokumentation	7
Uppföljning av insats	7
Åtgärd eller avslut.....	8
Råd och stöd	8
Syfte	8
Genomförande av insatsen råd och stöd	8
Avslut av insatsen råd och stöd	8
Boendestöd	9
Syfte	9
Genomförande av insatsen boendestöd	9
Avslut av insatsen boendestöd	10
Sysselsättning	10
Syfte	10
Genomförande av insatsen sysselsättning	10
Särskilt boende.....	11
Syfte	11
Genomförande av insatsen särskilt boende.....	11
Uppföljning särskilt boende extern placering	11
Övrigt.....	11
Samordnad individuell plan (SIP).....	11
Vårdplanering/trygg och säker hemgång	12
Samverkan med öppenvårdspsykiatri	12
Sekretess	12
Social dokumentation.....	12
Stöd till närstående.....	12
Enskilda med beroende- och/ eller riskbruk.....	12



Verkställighet för socialpsykiatri

God man/förvaltare.....	12
Barnperspektivet	13



Verkställighet för socialpsykiatri

Inledning

Målgrupp för insatser inom socialpsykiatri är personer med psykiska funktionsnedsättningar, vilket gör att de har stora svårigheter med att utföra aktiviteter på viktiga livsområden. Begränsningarna har funnits eller kan antas att bestå under längre tid. Med längre tid avses 1 år. Personen som kan bli aktuell för insatser finns i åldersspannet 18–67 år, förutom för sysselsättning där målgruppen är personer mellan 21–67 år.

Diagnos är en förutsättning för att beviljas bistånd i form av sysselsättning, se riktlinjer för handläggning socialpsykiatri. För övriga insatser är diagnos inget krav för att insats skall kunna beviljas. Om någon får en ny diagnos som innebär att han/hon omfattas av LSS ska information ges om möjligheten att ansöka om insatser enligt LSS. Vid behov bokas flerpartsmöte för personen tillsammans med handläggare inom socialpsykiatri och LSS-handläggare.

Sammanboende äkta makar har en förpliktelse att bistå varandra med de sysslor som förekommer i ett hem (1 kap 2 och 4 § Äktenskapsbalken). I dessa riktlinjer gäller samma förutsättningar för ogifta sammanboende samt hemmaboende vuxna barn. Denna förpliktelse gäller inte vid insatserna som ingår i personlig omsorg. Insats med pågående beslut fortsätter tills det att behovet förändras även efter 67 år ålder. Dock inga nya beslut efter 67 års ålder.

Syfte

Syfte med en beviljad insats är enligt socialpsykiatri en skäliga levnadsvillkor och att den enskilde ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Den enskildes förmåga att klara sig själv ska tas till vara och stärkas så långt det är möjligt och insatserna ska planeras i nära samverkan med den enskilde, god man/förvaltare och/eller anhöriga eller närstående. Styrdokumentet är i huvudsak ett stöd för verkställigheten inom socialpsykiatri vid utförande av den enskildes behov utifrån beslut. Här beskrivs vilka insatser som vanligtvis beviljas samt hur dessa ska verkställas. Styrdokumentet ska leda till en ökad delaktighet för den enskilde samt säkerställa att biståndsbeslut verkställs på ett rättssäkert sätt.



Verkställighet för socialpsykiatri

Ansvar

Handläggare ansvarar för att

- ta emot den enskildes ansökan, utreda och bedöma behov samt besluta om insatser
- vara behjälplig vid överklagan av icke gynnande beslut
- beställa via uppdrag beslutade insatser av verkställande enhet
- följa upp och dokumentera när den beställda insatsen verkställts
- följa upp och dokumentera beslutet om insats.

Områdeschef ansvarar för att

- det finns riktlinjer för verkställighet inom socialpsykiatri
- riktlinjen är känd i verksamheten.

Utförarverksamheten ansvarar för att

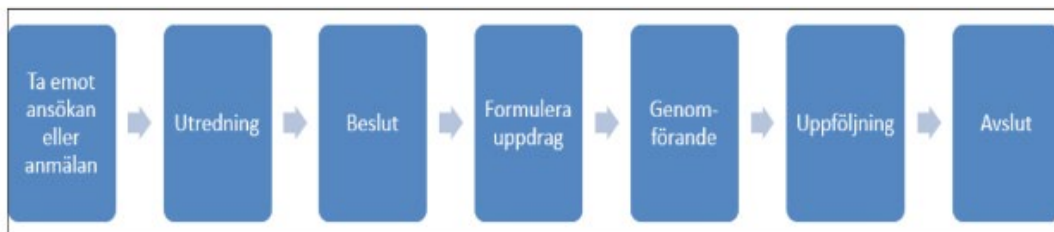
- verkställa de insatser som handläggare beslutat om
- följa upp och dokumentera hur den beställda insatsen verkställts
- följa upp dokumentation och genomförandeplaner
- meddela handläggare om förhållandena för den enskilde förändras.

Metod

Socialtjänstprocessen har olika huvuddelar där både myndighet och verkställighet ansvarar för olika och några gemensamma delar, se nedanstående figur. Processerna består av aktiviteter som ska vara standardiserade och som i sin tur består av rutiner. Mer information kring myndighet, se riktlinje ”Handläggning av socialpsykiatri”.



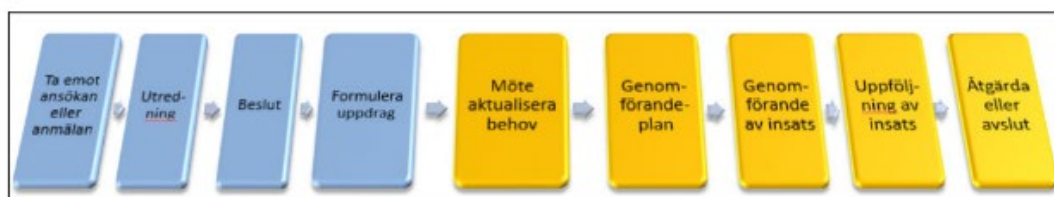
Verkställighet för socialpsykiatri



Myndighet/verkställighet ansvarar för nedanstående delar som förtydligas i nedanstående rubriker:



Myndighet är blå rutor och verkställigheten är gula rutor:



Myndighet är blå rutor och verkställigheten är gula rutor:

Aktualisera insats

Inkommit uppdrag

När brukaren blir beviljad insats lämnas beslut som en beställning med ett uppdrag där behov och mål förtydligas till ansvarig områdeschef. Alla insatser ska vara verkställda snarast möjligt. Kontakt tas av verkställigheten med den sökande eller legal företrädare snarast möjligt, dock senast inom tre veckor. Verkställandet av de olika insatserna sker alltid i samråd och i dialog med den enskilde och/eller företrädaren.

Uppstartsmöte

Stödpedagog kallar till ett uppstartsmöte som oftast sker i hemmet. På mötet deltar brukare, utsedd kontaktpersonal och vid behov anhörig/god man eller annan funktion.



Verkställighet för socialpsykiatri

Syftet med uppstartsmötet är att utifrån målet med insatsen fastställa vilket behov och önskemål brukaren har på hur insatsen ska genomföras, informera om verksamheten och tydliggöra förväntningar samt skapa en första kontakt.

Genomförandeplan

Vid all verkställighet ska stor vikt läggas vid den enskildes rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande. Det innebär att brukaren är delaktig vid upprättande och uppföljning av genomförandeplanen. Genomförandeplanen är ett verktyg för detta och ska upprättas inom 2 veckor och följas upp 1:a gången inom 3 månader där kompletterande kartläggningen ingår. Sedan följs genomförandeplanen upp vid behov eller inom 6 månader. Anhöriga/god man kan vara delaktig om brukaren samtycker.

Genomförande av insats

Insatsen ska genomföras utifrån den enskildes behov, önskemål och delaktighet som framgår i genomförandeplan. Målet med insatsen är att den enskilde ska känna jämlikhet i samhället och delta på samma sätt som alla andra. Insatsen ska kompensera för svårigheterna i den dagliga livsföringen och stärka deras förmåga att leva ett självständigt liv.

Dokumentation

- Utförande av beslut dokumenteras i verksamhetssystemet.
- Genomförandeplan upprättas.
- Dokumentation sker av insatser och åtgärder som krävs i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.
- Handlingar/dokument som rör personliga förhållanden ska förvaras så att obehöriga inte har tillgång till dem.
- Den enskilde har rätt att ta del av dokumentationen. God man och legal företrädare måste ha ett samtycke från den enskilde.

Uppföljning av insats

- Målet är att verkställighet ska göra en uppföljning av hur insatsen genomförs, vilket bestäms i varje ärende och normalt görs inom tre till sex månader.
- Den enskildes behov kan ha förändrats och insatsen samt genomförandeplanen kan därmed behöva revideras.
- Vid förändring gör handläggaren en uppföljning och en omprövning kan även ske av de förutsättningar som legat till grund för beslutet.
- Verkställighet ska meddela förändrat behov till handläggare.



Verkställighet för socialpsykiatri

Åtgärd eller avslut

- Genomförandeplanen revideras utifrån behov och önskemål från den enskilde.
- Om den enskilde tackar nej till erbjuden insats kan detta i vissa fall bedömas som om behovet inte kvarstår. Ärendet aktualiseras då åter hos handläggare.
- Avsluta dokumentationen i verksamhetssystemet.
- Avsluta verkställigheten i verksamhetssystemet.

Råd och stöd

Råd och stöd är en insats för att i ett tidigare skede fånga upp personer som i förlängningen kan bedömas vara i behov av boendestöd. Genom insatsen utvidgas omfattningen av vilka som kan beviljas insatser från socialpsykiatri till att inbegripa också de som ännu inte är redo för att släppa in boendestödare i hemmet och som gör att insatsen boendestöd inte i egentlig mening fyller sin funktion. Behov av insatser kan ändå finnas och insatsen råd och stöd har då en förebyggande funktion då målgruppen fångas upp i ett tidigt skede, vilket kan medföra att signaler på svårare psykiatriska tillstånd kan upptäckas och hanteras i tid.

Syfte

Syfte med insatsen är att motivera den enskilde i riktning mot insatsen boendestöd. I förlängningen ska detta leda till att öka möjligheterna till lyckosamt resultat för insatsen boendestöd.

Genomförande av insatsen råd och stöd

Det är boendestödare som utför insatsen råd och stöd. I råd och stöd ingår motiverande samtal. Den enskilde ges möjlighet att få en trygg relation till boendestödaren. Återkoppling på insatsen sker löpande till handläggare. Återkopplingen kan utmynna i ansökan om insatsen boendestöd.

Avslut av insatsen råd och stöd

Den enskilde kan när som helst säga upp insatsen. Insatsen kan även avslutas om den enskilde inte medverkar.



Verkställighet för socialpsykiatri

Boendestöd

Insatser i form av boendestöd har till syfte att ge stöd för att stärka och utveckla den enskildes egna förmågor. Insatserna ska vara utformade på ett sådant sätt att de är av habiliterande/rehabiliterande karaktär och skall på sikt leda till ett självständigt liv.

Syfte

Syftet med boendestödet är att den som på grund av psykisk funktionsnedsättning möter stora svårigheter i sin livsföring ska ges möjlighet att delta i samhällets gemenskap och kunna leva som andra.

Genomförande av insatsen boendestöd

Boendestödjande insatser ska vara habiliterande/rehabiliterande och av behandlade karaktär.

Boendestödet utförs i första hand i personens hem och kan innehålla:

- stödjande insatser, exempelvis stöd för att stärka självförtroendet, stötta den enskilde till att våga ta egna beslut, stöd för den enskilde att våga lita på sin egen förmåga.
- pedagogiska insatser, exempelvis lära/träna den enskilde att sköta hem och hushåll, att handla i affärer, att vistas i offentliga miljöer, att åka allmänna kommunikationer och i övrigt vara behjälplig med att Boendestöd planera och skapa struktur.
- aktiverande insatser för att bryta passivitet, det vill säga att motivera den enskilde till olika aktiviteter t.ex.
 - att sköta den personliga omvårdnaden
 - att delta i hemarbetet
 - att komma ut på olika aktiviteter
 - att delta i sysselsättning.
- nätverksskapande insatser för hjälp att bygga upp/återupprätta ett eget socialt nätverk t.ex. stöd för att återknyta eventuellt förlorade kontakter med anhöriga, vänner samt skapa nya vänskapsrelationer.
- ledsagning om det är en stödjande funktion för att den enskilde ska klara av att bland annat genomföra läkarbesök. Insatsen ska vara ett led i träning och lärande där målsättningen är att den enskilde på sikt ska klara av besöken själv.
- stöd med enklare ekonomiska angelägenheter såsom att betala fakturor och planera hushållsinköp. Mera omfattande hjälp med ekonomi ska inte ges inom ramen för boendestöd.



Verkställighet för socialpsykiatri

- stöd att vid behov kontakta olika myndigheter exempelvis hälso- och sjukvård med mera.

Avslut av insatsen boendestöd

Den enskilde kan när som helst säga upp insatsen. Insatsen kan även avslutas om den enskilde inte medverkar.

Sysselsättning

Insatsen sysselsättning är att ge den enskilde möjligheter att delta i samhällets gemenskap och att ha samma levnadsvillkor som övriga invånare i samhället. Insatsen ska anpassas efter den enskildes behov och förutsättningar och ge utrymme för flexibla lösningar när det gäller målsättning, aktiviteter och närvarotid. Den enskilde ska vara delaktig och kunna påverka insatsens utformning.

Syfte

Syfte med insatsen är att ge personer med psykisk ohälsa samma möjligheter till skäliga levnadsvillkor som övriga invånare i samhället. Sysselsättningen kan ha olika syften för olika personer.

Genomförande av insatsen sysselsättning

Insatsen sysselsättning ska vara habiliterande/rehabiliterande.

Det är boendestödjare som planerar och initierar insatsen sysselsättning. Insatsen påbörjas genom ett uppstartsmöte i verksamheten där insatsen ska utföras.

Insatsen ska

- ge ett aktivt innehåll under dagen och bidra till sociala kontakter och en fungerande vardagsstruktur
- öka den enskildes möjligheter att leva ett självständigare liv
- bidra till den personliga utvecklingen
- öka delaktigheten i samhället och på sikt leda till arbete.



Verkställighet för socialpsykiatri

Särskilt boende

Särskilt boende är boende för personer som på grund av psykiska funktionsnedsättningar inte klarar av att bo i ordinärt boende med stöd. Insatser i form av särskilt boende syftar till att ge omvårdnad så att den enskilde uppnår skäliga levnadsvillkor.

Syfte

Syftet med särskilt boende är att den som på grund av psykiska funktionsnedsättningar har svårigheter i sin livsföring ska få möjlighet att delta i samhällets gemenskap och kunna leva som andra.

Syftet med boendet är att den enskilde tillsammans med personal från boendet ska utveckla strategier och rutiner som möjliggör denna att på sikt kunna klara sin vardag i eget boende och då i första hand med stöd. Stödet ska vara till för att stärka och utveckla den enskildes förmågor och resurser. Insatserna ska vara utformade på ett sådant sätt att de är av rehabiliterande och habiliterande karaktär.

Genomförande av insatsen särskilt boende

Särskilt boende innebär att personen har stöd i sin vardag dygnet runt. Utöver det finns personalen till för att ge omvårdnad samt vara ett stöd för att stärka och utveckla den enskildes egna förmågor och resurser. Den enskildes individuella behov ska vara styrande hur stödet utformas.

Uppföljning särskilt boende extern placering

Uppföljning ska ske var 6:e månad av områdeschef och handläggare tillsammans utifrån beslut, uppdrag och genomförande.

Övrigt

Samordnad individuell plan (SIP)

Se regional riktlinje Samordnad individuell plan.



Verkställighet för socialpsykiatri

Vårdplanering/trygg och säker hemgång

Se rutin för ”Inläggning och utskrivning från slutenvård” och ”Riktlinje Samordnad individuell plan med Cosmic Link”.

Samverkan med öppenvårdspsykiatri

Kontinuerliga samverkansmöte/behandlingskonferens där boendestöd, områdeschef, handläggare samt psykiatrisjuksköterska från kommun och region är inbjudna. Syftet är att underlätta och stärka samverkan kring de enskildas situation.

Sekretess

Uppgifter om den enskilde är sekretessbelagda och kan inte lämnas ut till annan än denne utan samtycke.

Social dokumentation

Information om social dokumentation finns att läsa i riktlinjen och rutinen ”Dokumentation inom SoL, LSS och HSL”.

Stöd till närstående

Se riktlinje Anhörigstöd

Enskilda med beroende- och/ eller riskbruk

Samverkan kan ske med missbruksenheten och externa parter inom regionen och frivilliga alternativ.

God man/förvaltare

Om en person på grund av sin funktionsnedsättning inte kan företräda sig själv ska en god man/förvaltare utses. Se rutin god man/förvaltare.



Verkställighet för socialpsykiatri

Barnperspektivet

Barnkonventionen som lag trädde i kraft den 1 januari 2020. Beslutet innebär ett förtydligande och synliggörande av de rättigheter som följer av barnkonventionen. Barnets rättigheter och barnets bästa ska beaktas vid ärenden som rör eller innefattar barn. Barnkonventionen bidrar till att synliggöra barnets rättigheter i all offentlig verksamhet.

Checklista inför påbörjad insats:

- Påverkar beslutet barn under 18 år? Ja eller nej.
- Om ja:
 - På vilket sätt påverkar insatsen barn?
 - Hur har barnets bästa beaktats?
 - Finns det eventuella intressekonflikter, vilka?
 - Har barn fått uttrycka sina åsikter och på vilket sätt?